

แนวทางการจัดทำและวิเคราะห์ความต้องการบลงทุน (ครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง)

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

1. นิยามงบลงทุน

งบลงทุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการลงทุน ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

➤ **ค่าครุภัณฑ์** หมายถึง รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งของที่มีลักษณะโดยสภาพคงทนถาวร หรือตามปกติมีอายุการใช้งานยืนนาน ไม่สิ้นเปลือง หมดไป หรือเปลี่ยนสภาพไปในระยะเวลาอันสั้น รวมถึงรายจ่ายดังต่อไปนี้ รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งของที่มีลักษณะโดยสภาพคงทนถาวร หรือตามปกติมีอายุการใช้งานยืนนาน ไม่สิ้นเปลือง หมดไป หรือเปลี่ยนสภาพไปในระยะเวลาอันสั้น รวมถึงรายจ่ายดังต่อไปนี้

- (1) รายจ่ายเพื่อประกอบ ดัดแปลง ต่อเติม หรือปรับปรุงครุภัณฑ์
- (2) รายจ่ายเพื่อจัดหาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีราคาต่อหน่วยหรือต่อชุดเกินกว่า 20,000 บาท
- (3) รายจ่ายเพื่อซ่อมแซมบำรุงรักษาโครงสร้างของครุภัณฑ์ขนาดใหญ่ เช่น เครื่องบิน เครื่องจักรกล ยานพาหนะ เป็นต้น ซึ่งไม่รวมถึงค่าซ่อมบำรุงปกติหรือค่าซ่อมกลาง
- (4) รายจ่ายเพื่อจ้างที่ปรึกษาในการจัดหาหรือปรับปรุงครุภัณฑ์
- (5) รายจ่ายที่ต้องชำระพร้อมกับค่าครุภัณฑ์ เช่น ค่าขนส่ง ค่าภาษี ค่าประกันภัย ค่าติดตั้ง เป็นต้น

➤ **ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง** หมายถึง รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้าง รวมถึง สิ่งต่างๆ ที่ติดต่อกับที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้าง ดังต่อไปนี้

- (1) รายจ่ายเพื่อจัดหาที่ดิน สิ่งก่อสร้าง
- (2) รายจ่ายเพื่อปรับปรุงที่ดิน รวมถึงรายจ่ายเพื่อดัดแปลง ต่อเติมหรือปรับปรุงสิ่งก่อสร้าง ซึ่งทำให้ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง มีมูลค่าเพิ่มขึ้น
- (3) รายจ่ายเพื่อติดตั้งระบบไฟฟ้าหรือระบบประปา รวมถึงอุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นการติดตั้งครั้งแรกในอาคาร ทั้งที่เป็นการดำเนินการพร้อมกันหรือภายหลังการก่อสร้างอาคาร รวมถึงการติดตั้งครั้งแรกในสถานที่ราชการ

2. หลักเกณฑ์การจัดทำคำขอของบลงทุน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

2.1 รายการค่าครุภัณฑ์ มีหลักเกณฑ์ในการเสนอขอตั้งงบประมาณ ดังนี้

2.1.1 ชื่อครุภัณฑ์ควรเป็นภาษาไทย กรณีเป็นรายการที่อยู่ในบัญชีราคามาตรฐานของสำนักงานประมาณ ขอให้ระบุชื่อให้ตรงตามบัญชีราคามาตรฐาน ทั้งนี้ ขอให้ตั้งชื่อรายการตามด้วย ตำบล อำเภอ และจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของรายการ (ชื่อรายการ ตำบล อำเภอ จังหวัด) เช่น เครื่องทำลายเอกสาร แบบตัดตรง ทำลายครึ่งละ 20 แผ่น สถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

2.1.2 ครุภัณฑ์ที่ใช้ประกอบกันควรตั้งของบประมาณเป็นชุด เพื่อป้องกันการได้รับงบประมาณเพียงชิ้นใดชิ้นหนึ่งแล้วไม่สามารถใช้งานได้ แต่หากเป็นชุดครุภัณฑ์ที่มีราคาสูง ควรมีรายละเอียดและราคาของแต่ละชิ้นอย่างชัดเจน ซึ่งการตั้งงบประมาณเป็นชุดนี้ ขอให้เป็นครุภัณฑ์ที่จำเป็นต้องใช้ร่วมกันอย่างแท้จริง มิใช่เพียงนำครุภัณฑ์หลายๆ อย่างมาตั้งงบประมาณรวมกัน

2.1.3 กำหนดคุณลักษณะ (Specification) ของครุภัณฑ์ให้เหมาะสมกับภารกิจและการใช้งาน ถ้าเป็นครุภัณฑ์ที่กำหนดไว้ในราคามาตรฐาน ให้ใช้คุณลักษณะตามบัญชีมาตรฐาน แต่ถ้าหน่วยงานมีความจำเป็นต้องใช้ครุภัณฑ์ชนิดเดียวกันแต่คุณลักษณะสูงกว่าหรือแตกต่างไปจากในบัญชีราคามาตรฐาน ขอให้มีการอธิบายคุณลักษณะนั้นๆ ด้วย พร้อมเหตุผลความจำเป็นที่ต้องใช้ครุภัณฑ์ที่มีคุณลักษณะเฉพาะพิเศษหรือสูงกว่าราคามาตรฐาน

2.1.4 กำหนดราคาครุภัณฑ์ให้เหมาะสม

1) ครุภัณฑ์ตามบัญชีราคามาตรฐาน ต้องตั้งราคาตามบัญชีราคามาตรฐานของสำนักงานประมาณเท่านั้น

2) ครุภัณฑ์อื่นๆ (นอกบัญชีราคามาตรฐาน) ตั้งราคาตามคุณลักษณะและราคาที่สามารถจัดซื้อได้โดยควรมีการสืบราคาก่อน กรณีมีผลการจัดซื้อในปีที่ผ่านมาให้ตั้งราคาตามผลการจัดซื้อล่าสุด

2.1.5 ระบุคุณลักษณะของครุภัณฑ์ให้ชัดเจนและครบถ้วน เพื่อการชี้แจงถึงความเหมาะสมของราคาและคุณประโยชน์ของครุภัณฑ์นั้น ทั้งนี้ขอให้เขียนให้สั้น กระชับ เข้าใจง่าย ไม่จำเป็นต้องมีรายละเอียดมากเกินไปแต่สาระสำคัญต้องครบถ้วน ที่สำคัญขอให้หลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์เทคนิคเฉพาะที่เข้าใจยาก

2.1.6 ระบุเหตุผลความจำเป็นอย่างชัดเจน สามารถชี้แจงให้เห็นว่าครุภัณฑ์มีความจำเป็นและมีประโยชน์อย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ควรระบุสถานที่ใช้งานและคาดการณ์จำนวนผู้ใช้งานหรือผู้ใช้ประโยชน์ในครุภัณฑ์นั้นๆ

1) กรณีซื้อทดแทนต้องระบุสภาพการใช้งานของครุภัณฑ์เดิม ปีที่จัดซื้อ หมายเลขครุภัณฑ์เดิม และความจำเป็นที่ต้องจัดหาทดแทน

2) กรณีซื้อใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ควรระบุจำนวนเครื่องที่มีในปัจจุบัน จำนวนเครื่องที่ควรจะมีสำหรับการดำเนินงาน และความจำเป็นในการจัดหาเพิ่มเติม

2.1.7 การตั้งงบประมาณจัดซื้อครุภัณฑ์ยานพาหนะ เพื่อทดแทนของเดิม ต้องมีอายุการใช้งานเกิน 15 ปี ยกเว้น การจัดหาเพื่อดำเนินนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล และหน่วยงานที่จำเป็นต้องใช้ยานพาหนะในการปฏิบัติภารกิจในพื้นที่ ให้ระบุทะเบียนรถ ปีที่จัดซื้อ สำหรับกรณีขอตั้งงบประมาณเพื่อทดแทนรถยนต์ที่อายุต่ำกว่า 15 ปี ขอให้ส่งรายงานการตรวจสภาพและค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษารวมทั้งระยะทางในการใช้งาน (กิโลเมตร) ประกอบการพิจารณาเพิ่มเติมด้วย

2.1.8 ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ พิจารณาเสนอตั้งตามเกณฑ์ราคากลางของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สามารถดูได้จากเกณฑ์ราคาพื้นฐานคอมพิวเตอร์ <http://www.mdes.go.th> หน่วยงานที่มีแผนความต้องการงบประมาณลงทุนครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ขอให้ประสานศูนย์เทคโนโลยีและสารสนเทศ เพื่อตั้งงบประมาณเป็นโครงการในภาพรวมของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผ่านศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2.2 รายการค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง มีหลักเกณฑ์ในการเสนอตั้งงบประมาณ ดังนี้

2.2.1 ความพร้อมด้านสถานที่ ที่ดินที่จะก่อสร้าง รวมถึงการประเมินผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment : EIA)

2.2.2 การเตรียมความพร้อม หากก่อสร้างในที่ใหม่ต้องมีที่ดินพร้อม ขนาดเหมาะสมที่จะก่อสร้างและเป็นที่ดินที่ไม่มีการผูกพันใดๆ ทางกฎหมายมีความพร้อมของระบบสาธารณูปโภค

2.2.3 กรณีต้องรื้อถอนอาคารเดิม หรือขนย้ายอุปกรณ์ เครื่องมือไปยังสำนักงานชั่วคราว ระหว่างส่งมอบพื้นที่และก่อสร้าง หน่วยงานต้องทำการส่งมอบพื้นที่และแผนการขนย้าย รวมทั้งระบุค่าใช้จ่ายแหล่งงบประมาณในการขนย้ายเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

2.2.4 มีแบบแปลน ลักษณะอาคาร วัตถุประสงค์การใช้งาน พื้นที่ใช้สอย และราคากลาง ระยะเวลาก่อสร้าง และวงดางงานวัดเงินที่เป็นปัจจุบัน

2.2.5 ชี้แจงรายละเอียดและเหตุผลความจำเป็น ที่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานที่เป็นอยู่ พร้อมทั้งวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการก่อสร้าง ต้องแสดงถึงสภาพการใช้งานของสิ่งก่อสร้างเดิม ความจำเป็นที่ต้องก่อสร้างใหม่ และจะสามารถรองรับผู้รับบริการ/ผู้ใช้งานเพิ่มขึ้นจำนวนเท่าใด ภายหลังการก่อสร้างเสร็จสิ้น

2.2.6 หากทดแทนอาคารเดิม ต้องมีอายุการใช้งานเกินกว่า 25 ปี (ระบุ ปี พ.ศ.) ชี้แจงสภาพชำรุดทรุดโทรม หากใช้งานจะเป็นอันตรายต่อชีวิต และทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานอย่างไร และส่งภาพถ่ายอาคารเดิมประกอบการพิจารณา

2.2.7 ค่าปรับปรุงอาคาร บ้านพัก ที่ดิน รื้อ ถนน ระบบไฟฟ้า และระบบประปา (ค่า site) การประมาณการราคาค่าก่อสร้าง แบบแปลนและวงเงิน ต้องผ่านการประเมินจากหน่วยงานที่เชื่อถือได้ ต้องมีแบบแปลนและประมาณการราคา (BOQ) และส่งภาพถ่ายสิ่งก่อสร้างที่ต้องการปรับปรุงประกอบการพิจารณาด้วย

3. แนวทางวิเคราะห์งบประมาณ (ครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง)

3.1 ครุภัณฑ์

3.1.1 จำแนกประเภทครุภัณฑ์

- 1) ครุภัณฑ์สำนักงาน
- 2) ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์
- 3) ครุภัณฑ์อื่น ๆ

3.1.2 ระบุวัตถุประสงค์ของครุภัณฑ์

- 1) **เพื่อทดแทนของเดิม (เพื่อรักษาปริมาณผลผลิต):** เป็นการจัดหาครุภัณฑ์เพื่อทดแทนครุภัณฑ์เดิมที่เสื่อมสภาพ เพื่อให้สามารถดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ตามปกติ
- 2) **เพิ่มปริมาณเป้าหมายผลผลิต:** เป็นการจัดหาครุภัณฑ์เพื่อรองรับปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้นทั้งการเพิ่มขึ้นตามนโยบายรัฐบาล หรือเพิ่มขึ้นตามความต้องการหรือสภาพปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย
- 3) **เพิ่มประสิทธิภาพ/คุณภาพผลผลิต:** เป็นการจัดหาครุภัณฑ์เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพ/ปรับปรุงคุณภาพ/มาตรฐานของการดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ข้อกำหนด รวมถึงนโยบายรัฐบาล นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 4) **เพิ่มผลผลิตใหม่:** เป็นการจัดหาครุภัณฑ์เพื่อรองรับการดำเนินงานใหม่ (ผลผลิตใหม่/ภารกิจใหม่) ที่ไม่ได้ดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน และสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

3.1.3 วิเคราะห์ความต้องการและความพร้อม

- 1) แผนและข้อมูลการใช้ประโยชน์ การบำรุงรักษา
- 2) ระดับการใช้งานครุภัณฑ์เดิม
- 3) ความพร้อมในการดำเนินงาน คุณลักษณะ การประมาณราคา

3.2 สิ่งก่อสร้าง

3.2.1 จำแนกประเภทสิ่งก่อสร้าง

- 1) สิ่งก่อสร้างปีเดียว
- 2) สิ่งก่อสร้างผูกพันใหม่
- 3) สิ่งก่อสร้างที่มีการผูกพัน (สัญญา)
- 4) ภาระผูกพัน (ม.23) (ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี แต่ยังไม่ได้ผูกพันสัญญาจ้าง)

3.2.2 ระบุวัตถุประสงค์ของสิ่งก่อสร้าง

- 1) **เพื่อทดแทนของเดิม (เพื่อรักษาปริมาณผลผลิต):** เป็นการลงทุนในสิ่งก่อสร้างเพื่อทดแทนสิ่งก่อสร้างเดิมที่เสื่อมสภาพ เพื่อให้สามารถดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ตามปกติ
- 2) **เพิ่มปริมาณเป้าหมายผลผลิต:** เป็นการลงทุนในสิ่งก่อสร้างเพื่อรองรับปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้นทั้งการเพิ่มขึ้นตามนโยบายรัฐบาล หรือเพิ่มขึ้นตามความต้องการหรือสภาพปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย
- 3) **เพิ่มประสิทธิภาพ/คุณภาพผลผลิต:** เป็นการลงทุนในสิ่งก่อสร้างเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพ/ปรับปรุงคุณภาพ/มาตรฐานของการดำเนินงานให้สอดคล้องกับมาตรฐาน/ข้อกำหนด รวมถึงนโยบายรัฐบาล
- 4) **เพิ่มผลผลิตใหม่:** เป็นการลงทุนในสิ่งก่อสร้างเพื่อรองรับการดำเนินงานใหม่ (ผลผลิตใหม่/ภารกิจใหม่) ที่ไม่ได้ดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน

3.3.3 วิเคราะห์ความต้องการ/ความพร้อม

- 1) แผนการใช้ประโยชน์ การบำรุงรักษา
- 2) ข้อมูลสิ่งก่อสร้างเดิม
- 3) แบบรูปรายการ / ประมาณราคา / พื้นที่ / กฎหมาย